

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Meretrix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

MENDACIVM. MERCANTIA. MERETRIX.

medicet, & hac de causa intrauerit nō
est excommunicatus: secundum Bar-
tol. in l. sciendum. ff. de adi. edict. &
ita casui hīc occurrēti respondit. An
liceat vocare medicū Iudæum. suprā,
Iudæus. §. 9.

* L i c b r infirmi , & seruitores non
tencantur obedit medico, cūm nō si
corum prælatus, nec possit præcipi-
re: tamen si non stant consiliis medi-
ci, sed scienter , vel improbabili igno-
rancia , vel inordinate appetitu su-
munt aliquid , propter quod notabile
malum, vel mortem incurant, mor-
taliter agunt contra charitatem , qua
corpus proprium debent diligere, ar-
gument. canon. si non licet. vigesimo-
secundo, quæstione quinta. Idem dic
de seruitibus: quia exponunt infi-
rmum graui periculo, & sic si sequere-
tur mors, essent irregulares: quia ex
corum culpa secuta est. Secus quando
ex inuincibili ignorantia faciunt, cre-
dentes prodeste infirmo. An medici,
vel chirurgi debeat promoueri ad
ordines. Sil. ver. medicus. §. vlti.

MENDACIVM.

* MENDACIVM, quod importat
falsam vocis significationem.
semper est peccatum, si est cum inten-
tione fallendi: quia est contra virtutē
iustitiae. Sed aliquando dicens men-
daciū intendit bonum proximi , &
dicitur officiosum, & est veniale: ali-
quando intendit solatum , & dicitur
iocosum, & est etiam veniale: aliquan-
do intendit nōcumentum spirituale,
vel corporale , quod si sit notabile,
vel ratione personæ , vel ratione rei,
est mortale: si autem sit de paruare, vel
sit secundum primos motus animi,
vel sine animo mulum nocendi, com-
muniter est veniale. Similiter quando
est ex loquacitate, vel sine mala inten-
tione, nī ex hoc ali quod graue dam-
num sequeretur, quod quis debuisset
aduertere: tunc enim mortale est. Et
dico mendaciū esse perniciosum,
quando est contra sacram scripturam,
vel contra scientias, quæ sunt bona in-
tellectus.

* MENDACIVM predicatoris de

his, quæ pertinent ad officium prædi-
cationis, & mendaciū iudicis inquan-
tum iudex, & eorum quæ in iudicio
dicuntur secundum formam iudicij,
sive sit iudicium temporale, sive spi-
rituale: vt iudicium sacramenti, confes-
sionis, mortale est, si formaliter men-
tiatur quis. suprā. Accusatio. §. vigesimo
secundo: infrā, Confessio. §. quin-
to. Vide Sanct. Tho. secunda secundæ,
quæstio. 110. a. 3. & vlti. Archid. Hor.
2. par. tit. 10. cap. 1. §. 3. Si qui negaret
se Christianum esse timore mortis, an
mortaliter peccaret. suprā. ver. Fides.
§. 7. Dicit enim Apostolus, Corde cre-
ditur ad iustitiam, ore autem confes-
sio fit ad salutem.

* S i persona grauis diceret mendaciū,
etiam officiosum, ratione sca-
ndali, posset esse mortale: & ratione iu-
ramenti, suprā, Iuramentum. §. 7, vel
ratione voti, vt si voulisset non dicere
aliquid mendaciū, & dicere, mor-
taliter peccaret.

MERCANTIA.

Mercantium exercere simplicitet
proprietum luctum tanquam eius si-
nem, non licet: quia finis talis merca-
toris est inhonestus. Si autem luctum or-
dinetur ad bonum reipublicæ, vel ad
sustentationem proprie familiæ, vel
ad alium finem honestum, erit licita.
infrā, Negotiatio. §. 1. dummodo non
siāt fraudes, vel aliquid iniustum in-
terueniatur, mendacia, iuramenta fal-
sa, & huiusmodi. Tunc enim ratione
adiuicti nō esset licita, & propter hoc
mercatores culpantur.

MERETRIX.

* MERETRIX est illa , quæ ven-
alem turpitudinem suam facit. §. 1.
q. 4.c. meretrices, & prohibitum est ad
eas accedere de iure diuino, in dict. c.
meretrices. & eorum peccatum sem-
per est mortale: quia contra legem na-
turalem, & diuinam, sive hoc faciant
pro mercede, sive non. Quæ si acci-
piant pecuniam per fraudem , vel ab
his, qui alienate nō possunt, tenent
restituere, sicut de lusore: aliter non,
nisi de cōsilio, tanquam turpe luctum
suprā, Ludus. §. 6.

2 Dym

² DVM metetrices ad p̄nitentia revertuntur, volentes de criminibus cōfiteri proprijs: secundum Caieta, ibi in summa, & in commentarijs tertii partis, debet sufficere confessori: vt sciat peccata sua in generali carnali: vt qđ per tot annos fletit prostituta omnibus noalentibus, & cę, tam religiosis quam secularibus, tam consanguineis, quam aliter: & non oportet confessorem sollicitare eam de singulis peccatorum speciebus: quia hoc est le, & illam p̄cipitare in tentationem, sine vultate. sed sat est hęc confusę dici. Potest enim prudens confessor existimare specierum, & actuum multitudinem, & numerū turpitudinemque.

³ M E R E T R I C I S oblationes recipi ecclesia prohibet, solum in criminis detestationem. Meretricem dicens in uxorem, vt eam à malo terrahat, meatur. 3. q. 1. c. non est culpandus.

MILES.

¹ M L I T V M peccata ponuntur Lu. 3. ca. videlicet concussio, calumnia, non contentati proprijs stipendijs. Concussio pauperum est, quando vi, vel metu, extorquent bona pauperū vel in persona lēdunt. Calumniari dicuntur, quando diuitiis falso impunisunt crimen factiōnis, vel rebellionis, & hostilitatis. Non contentantur proprijs stipendijs, quando volunt expensas, & hospitia sine solutione, quę omnia sunt mortalia: quia contraiustitia, nisi in te parua.

² M R L I C A N T V R etiam peccato luxuria: vt Philosophus dicit, sed magis hoc ex experientia patet. & peccato blasphemiae. vide suprā aliquid ver. Bellum, per totum.

³ M I L L T I A R at est licita, si debito modo fiat, c. militate. 23. q. 1. & maxime si seruant regulam datā à loā. Bap. Luc. c. 3. Non debet se exercere in his, in quibus est periculū mortis, vel gravis mali, &c.

MINOR.

¹ M I N O R dicitur, qui 25. annum non compleuir. l. 1. ff. de mino, & potest petere restitutionem in integrum, non solum in iesenione, quę de pa-

trimonio demit, sed etiam cessantis locri, ad quadriennium, postquā 25. annum cōpleteuit, de his solum in quibus Iesus est infra. 25. annum, dum in minoribus est. gl. de resti. in int. c. 2.

² M I N O R si intrat religionem: secundum Panor. in c. in prætentia de probat. potest omnia bona sua alienare: quia mori fingitur. l. Deo nobis. C. de epis. & cle. non autem non ingrediendo, etiam ad causas pias sine autoritate curatoris, nec etiam contrahere. Quod si ecclasiastico renuntiauit beneficio, minimē restituitur: quia in sp̄ ritualibus ut maior admittitur, agit, & cōuenit l. ait prætor. ff. de mino, & in glo. in prin.

MINARI.

¹ M I N A R I aliquando est mortale: quando quis alteri minatur graue malum, & iniustum: vel nō ratione iustitiae, vel correctionis, sed liuore vindictę: non curans an iustū sit, vel iniustum: quia iniustum ex suo genete mortale est, nisi sit quid minimū & vlcisci iniurias liuore vindictę, etiā similiter est peccatum. Si autem fiat ex subita ira, communiter est veniale. suprā. Ita. §. 1. Si autem fiat comminatio ad terrendū tantum, & non animo exequendi, est mendacium, & iuxta regulas mendacijs iudicandum erit mortale, vel veniale.

² Q U O D si iurentur mina cū intentione non exequendi, cōmittitur perjurium: quia mendaciū iuratur. Si autem iurantur mina iniusta, siue cum animo exequendi, siue non, mortaliter agitur quia malum iuratur, à quo recedere est necessarium. Si autem iurantur mina iusta cū animo exequendi, si ante punitionem facta est aliqua mutatio, per quam mina mercantur dimitti: vt quia correct⁹ est cui mina batur, vel huiusmodi, vel iudicatur melius esse nō punire, propter aliquid melius bonum, iuste remittitur cominatio sine vitio perjurij. suprā, lura mentum. §. 12.

MISSA.

¹ M I S S A, in qua offertur sacrificium mediatoris à solo sacerdoce ritè con-